

REZUMATUL TEZEI DE ABILITARE

Analiză discursivă pentru intelligence și cultura de securitate

Conf.univ.dr. Ruxandra BULUC

În prezent sunt conferențiar universitar în Departamentul Comunicare Strategică, Publică și Interculturală din Universitatea Națională de Apărare „Carol I”. Studiile mele s-au concentrat pe comunicarea strategică, analiza de informații, comunicare interculturală, discursivitate și argumentare. Realizările științifice și academice se concentrează pe patru direcții de cercetare:

1. **Cultura de securitate și comunicarea strategică.** În contextul post-adevărului, în care adevărul consensual este contestat de pluralitatea de discursuri individualiste și disonante care promovează interese particulare, concepte precum *știință* și *securitate*, care au format fundamentul societăților democratice, sunt contestate și chiar atacate în mod direct prin campaniile de dezinformare orchestrate de adversari statali sau non-statali, al căror scop este destabilizarea democrațiilor liberale și subminarea organizațiilor de securitate internaționale. Cercetarea evoluției de la cultura strategică către cultura de securitate este relevantă pentru societatea contemporană. Conceptul *cultură strategică* a apărut în timpul Războiului Rece și se referea la modul în care un stat se prezenta și se reprezenta în fața adversarilor într-o lume bi-polară, la principiile și mecanismele pe care le folosea pentru a gestiona situațiile conflictuale. Mai precis, cultura strategică deriva și era dictată de modalitățile de interacțiune din sfera internațională și nu acorda atenție percepțiilor domestice asupra securității. În prezent, cultura de securitate este un concept mai amplu care se referă la modalitățile în care populația unui stat înțelege și se raportează la politicile și tehnologiile care îi pot garanta securitate în fața amenințărilor, riscurilor și vulnerabilităților numeroase și uneori ambigue. *Comunicarea strategică* este o bună oportunitate pe care un stat o are de a construi încrederea și reziliența populației, folosind politici și tehnologii care sunt proiectate pentru a asista la conștientizarea posibilelor pericole, dar și la dezvoltarea abilităților de care populația are nevoie pentru a le face față, precum și de a promova valorile care garantează nu doar securitatea statului, dar și securitatea individuală. Cercetarea în cadrul acestei direcții s-a materializat în două studii care se concentrau pe identificarea și analizarea percepțiilor publicului asupra culturii de securitate și a promovării acesteia și asupra conexiunii ce poate fi construită între existența unei culturi de securitate mature și reziliența populației în fața fenomenului fake news. Rapoartele care au

rezultat analizează răspunsurile la chestionarele administrate și oferă o imagine clară asupra a ceea ce este cultura de securitate, a modurilor în care este promovată sau ar putea fi mai bine promovată și a utilității culturii de securitate pentru contracararea amenințărilor și riscurilor derivate din conflictul informațional bazat pe campanii de dezinformare. Conform Strategiei Naționale de Apărare a României pentru perioada 2020-2024, cultura de securitate este un multiplicator de forță pentru securitatea societală și reziliență deoarece promovează interesele și valorile naționale de securitate și se adresează întregii populații. Cultura de securitate și comunicarea strategică sunt complementare, deoarece comunicarea strategică poate fi utilizată pentru a dezvolta cultura de securitate, pentru a promova valorile publice care sunt fundamentale pentru societatea democratică, pentru a ajuta publicul să își înțeleagă rolurile, drepturile și responsabilitățile și necesitatea de implicare activă în sprijinirea și menținerea sistemelor democratice. Cu toate acestea, comunicarea strategică trebuie să adopte nu doar principiile etice ale transmiterii de valori și conținut, ci și să încorporeze elemente de influențare a opiniilor, atitudinilor și comportamentelor publicului țintă; prin urmare, comunicarea strategică are misiunea de a construi narațiuni strategice eficiente în captarea și menținerea atenției publicului.

2. **Analiza de informații.** În timpul și după finalizarea studiilor postdoctorale, mi-am concentrat interesul de cercetare asupra modalităților în care mecanismele cognitive, argumentative și discursive susțin și, uneori, obstrucționează procesul de analiza de informații. În primul rând, m-am concentrat asupra efectelor pe care *mindset*-urile le pot avea asupra abilităților analiștilor de informații de a interpreta datele și informațiile și de a înțelege faptele și evenimente. M-am concentrat cu precădere asupra limitărilor pe care *mindset*-urile le pot cauza. *Mindset*-urile nu pot fi evitate; ele sunt structurile mentale pe care fiecare individ le utilizează pentru a decoda realitate și a-și crea propriile reprezentări cu privire la ea. Cu toate acestea, uneori, ele pot limita interpretările și pot prezenta riscuri în procesul de analiză de informații deoarece pot conduce către erori de interpretare. M-am concentrat asupra identificării mecanismelor cognitive, discursive și argumentative care ar putea limita efectele negative ale *mindset*-urilor și le-ar putea permite analiștilor să proceseze informațiile și datele în mod eficient și să identifice intențiile subiecților și asupra structurii argumentative a analizei pentru a limita dezavantajele procesului inductiv.

3. Cea de-a treia direcție de cercetare se concentrează pe rolul pe care **mecanismele discursive, argumentative și narrative** îl joacă atât în domeniul securității cât și în analiza de informații. Discursul și argumentarea formează baza narațiunilor strategice și sunt necesare pentru a transmite în mod eficient valori, pentru a încuraja dezvoltarea de comportamente, pentru a convinge publicul țintă că securitatea și democrația sunt scopuri comune și că trebuie să fie implicați și activi în urmărirea și menținerea lor. Narațiunile strategice au puterea de a combate sau de a limita efectele dezinformării și a fake news. Cercetările mele cu privire la mecanismele argumentative, discursive și narrative au dezvăluit modalitățile în care acestea funcționează atât în narațiunile strategice, cât și în fake news.
4. **Predarea și docimologia** reprezintă o altă direcție de cercetare pe care am urmărit-o de-a lungul întregii cariere, concentrându-mă asupra modalităților în care *e-learning* și *blended learning* pot ajuta la dezvoltarea abilităților culturale, interculturale, lingvistice și de gândire critică. Cercetarea mea demonstrează faptul că integrarea *e-learning* și *blended learning* în programele de învățare îi poate ajuta pe studenți să dezvolte abilitățile de gândire critică și competențele digitale necesare pentru a identifica fake news, pentru a evalua sursele și credibilitatea diferitelor materiale din mediul online, pentru a dezvolta cultura de securitate digitală care ar putea limita efectele campaniilor de dezinformare care se desfășoară cu precădere în mediul online și în special în social media.

În viitor, îmi propun să mă concentrez în demersurile academice și de cercetare asupra acestor patru direcții, în scopul de a îmbogăți cadrul teoretic al analizei de informații care ar putea fi folosit în procesul de pregătire a analiștilor. În al doilea rând, voi continua cercetarea menită să clarifice din punct de vedere conceptual comunicarea strategică și modalitățile în care poate și utilizată pentru a dezvolta cultura de securitate, în special la nivel societal. În plus, voi continua să organizez workshop-uri și seminarii adresate studenților de toate vârstele pentru a prezenta rezultatele cercetărilor în aceste domenii și pentru a crea contextul educațional în care să își poată dobândescă abilitățile de gândire critică și competențele digitale care le pot permite să identifice campaniile de dezinformare, să dezvolte reziliență în fața radicalizării și campaniilor de recrutare ale organizațiilor teroriste, să își îmbunătățească abilitățile discursive și argumentative pentru a deveni membrii implicați și activi ai societății și vectori ai valorilor societăților liberal democratice.

